

Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen

Till konstitutionsutskottet

Konstitutionsutskottet beslutade den 27 mars 2012 att anmoda övriga utskott att yttra sig över regeringens skrivelse 2011/12:75 *Redogörelse för behandlingen av riksdagens skrivelser till regeringen* och eventuella motioner som väckts med anledning av denna. I skrivelsen redovisas de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av de riksdagsbeslut som meddelats i riksdagens skrivelser till regeringen. Redogörelsen omfattar huvudsakligen perioden den 1 januari–31 december 2011. En följdmotion har väckts med anledning av skrivelsen, 2011/12:K10 (S). Yrkande 3 i motionen berör arbetsmarknadsutskottets beredningsområde.

Arbetsmarknadsutskottet behandlar skrivelsen i den del som avser de riksdagsskrivelser som riktats till regeringen med anledning av utskottets betänkanden.

Utskottets överväganden

Skrivelsen

I skrivelsen redovisas behandlingen av femton riksdagsskrivelser i ärenden som beretts av arbetsmarknadsutskottet. Av dessa skrivelser anges sex som slutbehandlade, medan nio inte var slutbehandlade när regeringen lämnade sin skrivelse. De skrivelser som inte är slutbehandlade berör frågor om bl.a. arbetslöshetsförsäkring vid förtroendeuppdrag, ratificering av ILO:s konvention nr 94, arbetsmiljöhänsyn vid offentlig upphandling, lag om slutan kontanthantering och arbetslöshetsersättning för deltidsarbetslösa.

En förteckning över de inte slutbehandlade skrivelserna finns som bilaga till yttrandet.

Motionen

I kommittémotion 2011/12:K10 av Sven-Erik Österberg m.fl. (S) yrkande 3 anför motionärerna att regeringen snarast bör återkomma till riksdagen med förslag på lagstiftning om slutan kontanthantering i detaljhandeln i enlighet med ett tidigare tillkännagivande. Enligt motionärerna har de nuvarande lagarna och föreskrifterna inte förmått att skapa en säkrare kontanthantering. Ett tecken på det är en dom i kammarrätten i november 2011. Det finns därför all anledning för regeringen att skyndsamt ta sig an arbetet med en fungerande lagstiftning kring detaljhandelns kontanthantering.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av de skrivelser som inte är slutbehandlade, dock med nedanstående kommentar till förteckningens 5 b. Den fortsatta beredningen i Regeringskansliet bör avvaktas.

När det gäller Socialdemokraternas motion om tillkännagivandet om slutan kontanthantering är följande att säga.

Riksdagens tillkännagivande från mars 2011 (bet. 2010/11:AU3, mom. 13, rskr. 2010/11:187) har följande lydelse: "Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför om att initiativ bör tas att tillsammans med arbetsmarknadens parter utforma ett förslag till lag om slutan kontanthantering inom detaljhandeln". Genom tillkännagivandet biföll riksdagen ett yrkande i en gemensam motion av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I betänkandet beskrivs bakgrunden med ett ökande antal butiksrån. Utskottet uttalar att det finns slutna kontanthanteringssystem och att erfarenheter visar att antalet rån minskar i butiker som installerat slutna system. I syfte att minska antalet butiksrån och därmed

förbättra de anställdas arbetsmiljö ansåg utskottet att initiativ bör tas att tillsammans med arbetsmarknadens parter utforma ett förslag till lag om sluten kontanthantering inom detaljhandeln.

Regeringen redogör i sin skrivelse för vilka åtgärder som den har vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivande. Arbetsmarknadsdepartementet hade i november 2011 en diskussion med arbetsmarknadens parter om denna fråga. Efter mötet inkom flera skrivelser i ämnet. Av samrådet med parterna och av skrivelserna framgår enligt regeringen tydligt att parterna har motsatta åsikter om lämpligheten av ny lagstiftning.

Regeringen anför vidare:

Arbetsmiljölagen (1977:1160) är en ramlag. På grundval av de allmänna reglerna i 2 kap. arbetsmiljölagen meddelar Arbetsmiljöverket med stöd av bemyndiganden i 4 kap. i lagen föreskrifter som innehåller konkreta regler för arbetsmiljön. Arbetsmiljöverket sköter denna uppgift självständigt. I myndighetens procedur för att ta fram föreskrifter ingår samråd med parterna. Att konkreta regler om arbetsmiljön meddelas genom föreskrifter från Arbetsmiljöverket beror inte på att reglerna är mindre viktiga, utan på att det behövs ett system där man kan meddela och ändra regler snabbare och mer flexibelt än vad som är möjligt med lagstiftning. Ändringar kan t.ex. behövas på grund av den tekniska utvecklingen. Sluten kontanthantering är ett exempel på ett område med snabb teknikutveckling. På grundval av bestämmelser i arbetsmiljölagen och i föreskrifter från Arbetsmiljöverket (Åtgärder mot våld och hot i arbetsmiljön, AFS 1993:2 och Ensamarbete, AFS 1982:3) ställer Arbetsmiljöverket regelbundet krav på åtgärder för att förebygga risk för rån inom detaljhandeln, bl.a. krav på olika former av sluten kontanthantering. Kraven ställs efter en bedömning i det enskilda fallet. Hot och våld är ett prioriterat område inom Arbetsmiljöverkets tillsyn. Nationella tillsynsinsatser har genomförts avseende våld och hot inom detaljhandeln. Arbetsmiljöverkets roll när det gäller att meddela arbetsmiljöföreskrifter har genom åren brukat försvaras från arbetstagarhåll. Ett system där arbetsmiljöregler i större utsträckning meddelas genom lag och inte genom föreskrifter skulle troligen innebära färre och mindre flexibla regler. På alla områden där verket meddelar föreskrifter gäller att föreskriftsarbetet sker med hänsyn till teknikutveckling och riskutveckling. En fortlöpande dialog förs mellan Arbetsmarknadsdepartementet och Arbetsmiljöverket om myndighetens verksamhet, däribland föreskriftsverksamheten.

Enligt skrivelsen fortsätter beredningen inom Regeringskansliet, och skrivelsen anges som inte slutbehandlad i denna del. Utskottet tar fasta på att regeringen i skrivelsen redogör för vilka åtgärder som den vidtagit under den period som skrivelsen omfattar och att regeringen bl.a. så sent som i november 2011 haft diskussioner med arbetsmarknadens parter kring denna fråga. Utskottet har förståelse för att frågan är komplex och kan kräva fortsatta överväganden. Något tillkännagivande enligt Socialdemokraternas motion kan inte anses behövligt. Utskottet har följaktligen inget att invända mot att skrivelsen kvarstår som inte slutbehandlad. Med hänvisning till det anser utskottet att motion 2011/12:K10 yrkande 3 bör avslås.

Stockholm den 3 maj 2012

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Ylva Johansson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Ylva Johansson (S), Maria Plass (M), Raimo Pärssinen (S), Katarina Brännström (M), Maria Stenberg (S), Gustav Nilsson (M), Patrik Björck (S), Hans Backman (FP), Annika Qarlsson (C), Johan Andersson (S), Hanif Bali (M), Mehmet Kaplan (MP), Andreas Carlson (KD), Sven-Olof Sällström (SD), Josefin Brink (V), Jenny Petersson (M) och Kerstin Nilsson (S).

Avvikande mening

Avvikande mening (S, MP, V)

Ylva Johansson (S), Raimo Pärssinen (S), Maria Stenberg (S), Patrik Björck (S), Johan Andersson (S), Mehmet Kaplan (MP), Josefin Brink (V) och Kerstin Nilsson (S) anför:

Enligt riksdagens tillkännagivande från mars 2011 bör initiativ tas att tillsammans med arbetsmarknadens parter utforma ett förslag till lag om sluten kontanthantering inom detaljhandeln.

Arbetsmarknadsdepartementet hade den 15 november 2011 en diskussion med arbetsmarknadens parter kring lagstiftning om sluten kontanthantering. Vid det mötet diskuterades varken definitioner av sluten kontanthantering eller kriterier för säkerhet vid olika risknivåer. Inte heller diskuterade man vilken lagstiftning som skulle kunna vara aktuell eller om ett förtydligande i föreskrifterna skulle räcka. Nuvarande lagar och föreskrifter har inte förmått att skapa en säkrare kontanthantering. Ett av flera tecken på brister i det nuvarande regelverket är den dom från Göteborgs kammarrätt den 18 november 2011 som upphäver Arbetsmiljöverkets föreläggande mot företaget Netto Marknad i Malmö om att införskaffa ett slutet kontanthanteringssystem. Den nuvarande lagstiftningen är med andra ord alltför tandlös för att kunna lösa problemen med kontanthantering inom handeln. Det finns därför all anledning för regeringen att skyndsamt ta sig an arbetet med en fungerande lagstiftning kring detaljhandels kontanthantering, inte minst mot bakgrund av att en fjärdedel av alla som arbetar inom handeln känner sig hotade på arbetet. I två interpellations-svar, den 31 januari 2012 till Josefin Brink (V) och den 21 februari 2012 till Raimo Pärssinen (S), klargör arbetsmarknadsminister Hillevi Engström att regeringen är tillfreds med den rådande ordningen med att Arbetsmiljöverket använder de redskap som finns med förelägganden, förbud och föreskrifter.

Utvecklingen visar att den fråga som tillkännagivandet avser är mycket angelägen. Det är av största vikt att regeringen utan dröjsmål fortsätter beredningen, vilket bör ges regeringen till känna. Med detta tillstyrker vi motion 2011/12:K10 (S) yrkande 3.

BILAGA

Förteckning över inte slutbehandlade skrivelser

Riksdagsskrivelse		Moment	Berör
1	2004/05:181	Mom. 7	A-kassa vid förtroendeuppdrag
2	2005/06:174	Mom. 15	ILO:s konvention nr 94
3	2009/10:275	Mom. 2	Uppdragstagare och arbetslöshetsförsäkringen
4	2010/11:126	Mom. 3	Riksrevisionens styrelses framställning om styrning inom arbetsmarknadspolitiken
5 a	2010/11:187	Mom. 4	Arbetsmiljöhänsyn vid offentlig upphandling
5 b		Mom. 13	Lag om sluten kontanthantering i detaljhandeln
6 a	2010/11:279	Mom. 4	Allmänna villkor för ersättning i arbetslöshetsförsäkringen
6 b		Mom. 6	Arbetslöshetsersättning för deltidsarbetslösa
7 a	2010/11:299	Mom. 2	Utredning om lex Laval
7 b		Mom. 6	Ratificering av ILO konvention 94
8	2011/12:66	Mom. 8	Föreskrifter om lån till hemutrustning
9	2011/12:88	Mom. 3	Regeringens skrivelse om Riksrevisionens rapport Säsongsarbetslösa och arbetslöshetsförsäkringen